

Ako možno pomôcť strádajúcim ľuďom na ulici?

V centre mesta Prešov, v okolí nákupných centier, aj na frekventovaných miestach ľudia často vídajú ľudí, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii a žiadajú o pomoc alebo najčastejšie, o finančné prostriedky. Mesto Prešov žobranie zakázať nemôže, no ponúka alternatívu. Odbor služieb pre občanov MsÚ v Prešove pre potreby riešenia zvýšeného počtu žobrajúcich osôb žiadajúcich finančné prostriedky od okoloidúcich občanov už viac ako rok vykonáva monitoring v okolí centra mesta smerom k železničnej a autobusovej stanici a taktiež aj na sídliskách Sekčov a Sídlisko III., najmä v okolí nákupných centier. V mnohých prípadoch žobrujú najmä maloleté deti bez sprievodu rodičov, alebo matky s deťmi. Prvý polrok 2021 bol poznačený koronakrízou, no aj napriek tomu Odbor služieb pre občanov vykonal množstvo hodín monitorovacej činnosti v teréne, zároveň akreditované subjekty vykonali 197,5 hodín v teréne. V rámci monitoringu sme v uliciach mesta kontaktovali viac ako 500 osôb, pričom sme opakovane komunikovali a snažili sa pomôcť 65 dospelým osobám a 80 deťom. V ďalších prípadoch sme totožnosť žobrajúcich osôb zistili za asistencie polície, keď sme ich kontaktovali z dôvodu ohrozenia zdravia maloletých detí (napr. počas horúčav, keď matky držali v náručí dieťa zabalené v deke, s prikrytou tváričkou, bez tekutín, pričom išlo o jednomesačné a dvojmesačné deti). „Zo strany mesta Prešov nie je možné vyriešiť problémy žobrajúcich občanov z iných miest a obcí. V mnohých prípadoch sme boli svedkami, keď občania poskytli finančné prostriedky žobrajúcim osobám aj napriek našim intervenciám a pokiaľ verejnosť poskytuje finančné prostriedky strádajúcim občanom, vytvára priestor a nechtiac pozýva do mesta za „jednoduchým zárobkom“ osoby so závažným spôsobom života. V záujme predchádzania a eliminácie žobrania prosíme širokú verejnosť, aby finančne nepodporovala tieto osoby,“ apelujú na občanov pracovníci Odboru služieb pre občanov MsÚ v Prešove. Jedným z účelných spôsobov, ako týmto ľuďom pomôcť, je zakúpenie a darovanie charitného poukazu v sume 0,50€, ktorý možno použiť na jednu zo služieb krízovej intervencie Gréckokatolíckej charity Prešov, na ulici Pod Táborom v Prešove. Stravu, podmienky na vykonanie osobnej hygieny i ošatenie, ľudia v núdzi získajú za poukaz v Nízkoprahovom dennom centre. Verejnosť si poukazy môže zakúpiť v prevádzkach Gréckokatolíckej charity Prešov, v prešovských kostoloch a chrámoch, v Charity shope o.z. Podaj ďalej a v ďalších partnerských inštitúciách. Gréckokatolícka charita Prešov v priestoroch Pod Táborom 33 zabezpečuje občanom v núdzi bezplatné obedy v čase od 13.00 do 13.30 hod. Občianske združenie Tobiáš poskytuje šatstvo a obuv pre deti a dospelých, prípadne suché potraviny za dobrovoľný príspevok, alebo dobrovoľnú pomoc pre OZ v pracovných dňoch od 10:00 -11:00 hod. Deti môžu navštíviť Nízkoprahové denné centrum, kde sa uskutočňujú záujmové a preventívne aktivity v čase od 9.00 – 15.00 hod. Vykonávanie terénnej sociálnej práce zamestnancom mesta sťažuje skutočnosť, že žobrajúce sú prevažne osoby z okolitých obcí, zámerne neuvádzajú skutočné meno a adresu, na ktorej bývajú. Navyše, prosba o pomoc je u žobrajúcich osôb veľakrát podmienená závislosťou na omamných látkach. „Zamestnanci mesta komunikujú s terénnymi pracovníkmi okolitých obcí, aby ich informovali o zistenej skutočnosti s cieľom poskytnutia pomoci prostredníctvom obce, v ktorej tieto osoby bývajú. Je potrebné si uvedomiť, že darovaním finančných prostriedkov tieto osoby prichádzajú k ľahkým zárobkom bez práce, čo značne sťažuje aj terénnu sociálnu prácu,“ uviedla Mária Humeníková, vedúca Odboru služieb pre občanov MsÚ v Prešove. Cieľom mesta Prešov je informovať občanov, ktorí takéto osoby v uliciach mesta stretnú, aby ich navigovali tam, kde dostanú jedlo alebo ošatenie zdarma, a uprednostnili túto priamu formu pomoci pred poskytovaním finančných prostriedkov. Mestská polícia Prešov uvádza, že problematika strádajúcich osôb v mestách je rozšírená, a to nielen v Prešove, pričom až 90% týchto ľudí na uliciach sú občania z prilahlých obcí s početnou rómskou komunitou. Samotné žobranie však nie je legislatívne upravené žiadnym zákonom. Ak však verejnosť poskytne finančné prostriedky týmto strádajúcim občanom, vytvorí priestor a nechcene ich pozýva do mesta za „jednoduchým zárobkom“, čo negatívne ovplyvňuje výkon sociálnej práce terénnych sociálnych pracovníkov. Počet týchto občanov následne narastá a ich konanie negatívne ovplyvňuje bežných občanov, ktorí v meste žijú alebo ho navštevujú. Vzhľadom na to, že zákon žobranie neoznačuje ako priestupok a zákonné normy takéto konanie nezakazujú, nemôže ho zakázať ani mesto.